

تحقیق هفته

شماره: 425

(از 9 جدی الی 15 جدی 1402 هـ ش)

اخراج اجباری مهاجرین افغان و پالیسی امارت اسلامی در پیوند به آن

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می خوانید:

- اخراج اجباری مهاجرین افغان و پالیسی امارت اسلامی در پیوند به آن 3
- عمده ترین عوامل مهاجرت افغان ها به بیرون از کشور 3
- چرا مهاجرین افغان اخراج می شوند؟ 5
- وضعیت کنونی مهاجرین افغان در کشورهای همسایه 6
- وضعیت مهاجرین پس از برگشت به افغانستان 8
- پالیسی امارت اسلامی نسبت به مهاجرین 9
- نتیجه 10
- پیشنهادات 10
- منابع 11

اخراج اجباری مهاجرین افغان و پالیسی امارت اسلامی در پیوند به آن

مقدمه

از چند دهه بدینسو افغان‌ها از عمده ترین قشر آسیب پذیر از نظر مهاجرت یا ترک سرزمین آبیی شان به حساب می‌آیند. هر چند مهاجرت امروزه در دنیا تا حدی به فرهنگ تبدیل شده است، اما نظر به موقعیت استراتژییک و مسیرهای صعب‌العبور مهاجرین افغان به کشورهای دیگر، نحوه سیاست‌گذاری کشورهای مقصد در قبال مهاجرین افغان و همچنین عوامل مهاجرت افغان‌ها به کشورهای دیگر، متفاوت‌تر از مهاجرت‌های دیگر و غم‌انگیز تر از مهاجرین دیگر کشورها در دنیا می‌باشد. از سوی هم از چند دهه بدینسو در افغانستان نظام‌های به هر شکلی که آمده نتوانسته پالیسی خویش نسبت به مهاجرین را صورت عملی ببخشد، بناء عدم اعمال پالیسی مشخص سبب تعدد عوامل مهاجرت در این کشور گردیده است. از سوی دیگر از سال‌ها به این سو در افغانستان حکومتی حاکم نبوده که توانسته باشد از روابط متقابل و صادقانه‌ی دیپلماتیک کشورهای همسایه مستفید شده باشد. بناً تیره گی یا عدم تفاهم کلی در روابط بین حکومت‌ها در افغانستان و کشورهای همسایه سبب شده است همواره با مهاجرین افغان برخورد نادرست یا خلاف اصول و ضوابط حقوق بشری صورت گیرد.

هرچند با رویکار آمدن دوباره امارت اسلامی در افغانستان سیاست‌گزاران امارت اسلامی سیاست خارجی متوازن جهت تعامل با کشورهای همسایه، منطقه و جهان را در پیش گرفته اند،¹ اما تا کنون کشورهای مقصد به خصوص کشورهای همسایه از اذیت و آزار و نهایتاً اخراج اجباری مهاجرین افغان دست نکشیدند. طوریکه اخراج اجباری هزاران مهاجر افغان از پاکستان و رفتار نامناسب نظام حاکم در آن کشور به مهاجرین سرخط خبرها و رسانه‌ها شده واکنش‌های مختلف ملی و بین‌المللی را در پی داشته است.

اینکه عمده ترین عوامل مهاجرت افغان‌ها به بیرون از کشور چه بوده، چرا مهاجرین افغان اذیت و آزار شده از کشورهای مقصد به خصوص کشورهای همسایه اخراج می‌شوند، وضعیت کنونی مهاجرین چگونه است و اخیراً اینکه پالیسی امارت اسلامی نسبت به مهاجرین چه می‌باشد؟؟؟ از مهمترین سوالاتی می‌باشند که در این نوشته به آنها پاسخ داده خواهد شد.

عمده ترین عوامل مهاجرت افغان‌ها به بیرون از کشور

بدون شک اغلب مهاجرت‌ها در دنیای امروز جهت تعیین سرنوشت، تشکیل زندگی بهتر و ایجاد شرایط مناسب کاری و تحصیلی صورت می‌گیرد. اما در افغانستان همانگونه که برگشت مهاجرین آن اغلب به شکل اجباری از سوی کشورهای مقصد صورت می‌گیرد، تا کنون اغلب مهاجرت‌ها از این کشور نیز نظر به عوامل

متعدد پائین به نحوی از انحا به شکل اجباری صورت گرفته است. به هر حال اینجا به برخی از مهمترین عوامل مهاجرت که در خلال چند دهه‌ی اخیر در این کشور صورت گرفته است اشاره خواهیم داشت:

1. **جنگ و نا امنی:** جنگ و نا امنی از عمده ترین عامل در مهاجرت افغان‌ها به بیرون از کشور شان محسوب میشود، پس از تهاجم شوروی به افغانستان در سال‌های اخیر دهه هفتاد قرن بیستم، افغانستان همواره درگیری جنگ و نا امنی‌های داخلی با مداخلات کشورهای بیرونی بوده است که در خلال این جنگ‌ها چندین میلیون انسان مجبور به ترک سرزمین آبایی شان شده دست به مهاجرت زدند. با آنکه پس از رویکار آمدن امارت اسلامی در 24 اسد سال 1400 هجری خورشیدی، به جنگ و درگیری در کشور بطور اغلب پایان داده شد اما هنوز هم عده ی به بهانه امنیتی اقدام به مهاجرت می کنند.

2. **شرایط بد اقتصادی:** هرچند امارت اسلامی در مجموع سیاست خارجی اقتصاد محور را روی دست گرفته² و به همین دلیل تلاش می شود تا با آغاز پروژه‌های بزرگ ملی و منطقه‌ی وضعیت اقتصادی کشور بهبود یابد. با آنهم فقر و بیکاری نیز از جمله کلی ترین مشکلات مردم افغانستان بوده و سبب شده است مردم این کشور جهت برآورده نمودن ضرورت‌های اقتصادی دست به مهاجرت بزنند. با این حال فقر و بیکاری از چند دهه بدینسو همواره با زندگی مردم در این کشور درآمیخته بوده و آنها را مجبور به مهاجرت کرده است.

3. **شرایط آموزشی:** در حقیقت مهاجرت برای کسب دانش و آموزش و ظرفیت سازی یکی از عوامل عام و مشترک میان اتباع کشورها می باشد، مردم افغانستان نیز به نحوی از انحاء از این امر مستثنا نخواهند بود. پس از آنکه امارت اسلامی بر قدرت در افغانستان تسلط یافت دروازه پوهنتون‌ها و همچنین مکاتب از صنف شش به بالا را به روی دختران بسته نمود که در پی آن یک قشر بزرگ جامعه از تعلیم و تحصیل محروم گردیدند. هرچند امارت اسلامی از جریان کار پیرامون چگونگی آموزش دختران و باز شدن دروازه‌های تعلیم و تحصیل به روی آنها در آینده نزدیک خبر می دهند. با آنهم این امر سبب مهاجرت برخی خانواده‌ها جهت تعلیم دختران شان به خارج از کشور گردیده و در پیوند به این مسئله صدها تن از اساتید پوهنتون‌ها و محصلین پسر نیز دلسرد شده به خارج از کشور مهاجرت کردند.

4. **خواست‌های شخصیتی:** امروزه در دنیای معاصر ملت‌ها همواره با پیشرفت‌های تکنالوژی و دیگر عرصه‌های زندگی شبیه ملت‌های متقدم علاقه مند هستند وارد کارزار سیاسی و فعالیت‌های مدنی شده به نحوی از انحا در تعیین سرنوشت خویش، نزدیکان و جامعه ی خویش ایفای نقش نمایند. بناء آن عده از اشخاصی که چنین خواست‌های دارند برای به دست آوردن فرصت‌های بیشتر اقدام به مهاجرت می کنند.

چرا مهاجرین افغان اخراج می‌شوند؟

در مورد اینکه چرا مهاجرین افغان از کشورهای مقصد اخراج می‌شوند، بهتر خواهد بود این معضل را نظر به دو عامل مهم و کلی بررسی کرد:

یکی عوامل داخلی: عوامل متعدد داخلی وجود دارد که سبب می‌شود تا مهاجرین افغان از کشورهای مقصد اخراج شوند که اینجا به برخی از آنها اشاره خواهیم کرد.

-وضعیت اسفبار اقتصادی؛ از آنجا که مردم افغانستان از وضعیت نا مناسب اقتصادی رنج می‌برند، در اغلب موارد مجبور می‌شوند جهت کاریگری به شکل غیر قانونی به بیرون از کشور خصوصاً کشورهای همسایه دست به مهاجرت بزنند و این امر از اساسی ترین اسباب اخراج زود هنگام و گاهی دیر هنگام آنها از سوی کشورهای مقصد محسوب می‌شود.

-کندی در روند توزیع پاسپورت؛ با تأسف در جریان دو سال اخیر روند توزیع پاسپورت برای عام مردم به شکل عادی نبوده مثلاً گاهی اگر کسی بخواهد اقدام به اخذ پاسپورت نماید، باید حد اقل یک سال یا شش ماه منتظر بماند تا اینکه نامش در لیست قرار بگیرد تا از این حق شهروندی مستفید شود. بناء بسیاری از مهاجرین به شکل غیر قانونی مهاجر می‌شوند که این در ذات خود باعث اخراج آنها می‌شود.

-عدم ثبات سیاسی؛ در خلال چند دهه‌ی اخیر افغانستان از ثبات سیاسی برخوردار نبوده است. همچنین امارت اسلامی هم با گذشت بیشتر از دو سال به شکل سرپرست نظام کشور را اداره می‌کند. براین اساس کشورهای همسایه و منطقه بر دوام وضعیت کنونی و آینده افغانستان نا مطمئن بوده، تعامل شان را با مهاجرین افغان نظر به هیچ یک از معیارهایی بین المللی یا ارزش‌های حقوق بشری و حسن همجواری عیار نمی‌نمایند.

دوم عوامل خارجی: همچنین عوامل متعدد خارجی وجود دارد که با مهاجرین افغان برخورد نامناسب صورت می‌گیرد که مهمترین آنها به شرح زیر می‌باشد:

-وضعیت بد امنیتی کشور مقصد؛ در این اواخر وضعیت بد امنیتی کشورهای مقصد به خصوص کشورهای همسایه از مهمترین عامل اخراج مهاجرین افغان از این کشورها شده است. مثلاً کشور پاکستان در این دو سال اخیر شاهد نا امنی‌های زیادی بوده و مسؤولین حکومت پاکستان ادعا دارند که شهروندان افغان در نا امنی آن کشور نقش دارند. طوریکه وزیر داخله قبلی پاکستان " سرفراز بوگتی " در نشست خبری اظهار کرده است که از میان 24 حمله در پاکستان 14 حمله‌ی آن از سوی شهروندان افغان صورت گرفته است.³ از سوی دیگر اداره مبارزه با تروریسم ایالت خیبر پختونخواه پاکستان، بیش از 90 شهروند افغان را به دست داشتن در حملات هراس افگنی در دو سال پسین در این کشور متهم کرده است.⁴ در حالیکه پالیسی امارت

اسلامی نسبت به کشورهای همسایه واضح بوده و آن اینکه در امور کشورهای دیگر مداخله نمی کند و آنها باید خودشان به امور رسیدگی نمایند.

همچنین بارها دولت ایران ده‌ها مهاجر افغان را به اتهام شرکت در اعتراضات مردمی و دست داشتن در شورش‌ها در این کشور اخراج نموده است.⁵ بنابراین ضمن بارها درگیری میان مرزبانان افغانی و ایرانی و همچنین بعضی از حملات بالای پاسگاه‌های ایرانی در ولایت‌های مرزی کشور ایران با افغانستان از سوی جناح‌های مخالف دولت ایران را نمی شود به اخراج اجباری 328 هزار مهاجر افغان از خاک ایران بی ربط خواند.⁶

-وضعیت ناگوار اقتصادی؛ بدون شک کشورهای که بیشتر سیاست ترحیل را نسبت به مهاجرین افغان در پیش گرفتند از وضعیت مناسب اقتصادی برخوردار نیستند، با آنکه حضور مهاجرین و کمپ‌های سیستماتیک مهاجرین در این کشورها می‌تواند همکاری‌های بین‌المللی را جهت حمایت از مهاجرین به این کشورها جلب کند. اما پائین آمدن بی سابقه‌ی ارز داخلی این کشورها چون پاکستان که در ماه اسد سال جاری روپیه پاکستان شاهد شدیدترین افت ارزش در برابر دالر امریکایی بعد از اول عقرب سال 1377 خورشیدی بوده،⁷ این امر سبب شده است که این کشور را در حالت ناگوار اقتصادی قرار بدهد. گرچه براساس گزارش‌های اخیر رسانه‌های پاکستان بعد از اخراج مهاجرین افغان از این کشور، شکایت کارفرمایان را از کمبود کارگران حرفه‌ی به نسبت اخراج کارگران افغانی گزارش داده اند. اما دولت سرپرست پاکستان با بهانه وضعیت ناگوار اقتصادی در این کشور از مهاجرین افغان سوء استفاده نموده، اخراج آنها را من حیث گزینه فشار به رخ دنیا و دولت افغانستان کشیده است.

همچنین برخی از ایرانیان نیز به این باورند که حضور مهاجرین در کشور شان فرصت‌های کاری را از آنها کم نموده و آنها را متهم به نقش داشتن در وضعیت ناگوار اقتصادی در کشور شان می‌دانند.

-کم توجهی سازمان‌های حقوق بشری؛ قابل ذکر است که در این زمینه سازمان‌های بین‌المللی و مدافعان حقوق بشری و به خصوص کمیشنری عالی ملل متحد در امور پناهنده‌گان، نسبت به اخراج اجباری مهاجرین و رفتارهای نامناسب کشورهای مقصد با مهاجرین افغان کم توجه بوده و کدام اقدام عملی جدی نسبت به مهاجرین بی بضاعت و بدون رابط به مؤسسات و دولت‌های خارجی؛ نکرده است.

وضعیت کنونی مهاجرین افغان در کشورهای همسایه

وضعیت مهاجرین افغان در بیرون از کشور را می‌شود به دو کتگوری تقسیم کرد یکی اینکه با اسناد قانونی وارد کشورهای مقصد می‌شوند و دوم کسانی که به شکل غیر قانونی وارد کشورها می‌شوند. بدون شک قرار اطلاعات ما اکثریت آنانیکه به شکل قانونی وارد کشورهای مقصد می‌شوند به دلیل مشکلات اقتصادی بعد از سه ماه یا شش ماه نمی‌توانند اسناد حضور قانونی خود را تمدید کنند. از سوی هم اغلب مهاجرین

افغان شامل کسانی می‌شود که به شکل غیر قانونی وارد کشورها می‌شوند که البته آسیب پذیر ترین طبقه مهاجرین را این قشر تشکیل می‌دهد. بنابراین به طور کل می‌توان گفت تمام مهاجرین که به طوری غیر قانونی مهاجر شده اند مدت حضور قانونی آنها پایان یافته است. همواره در خوف و هراس به سر برده هرازگاهی که کشورهای مقصد لازم ببینند بر آنها یورش برده یا آنها را آزار و اذیت کرده به بند می‌کشند و یا اینکه بعد از شکنجه و اهانت دوباره به کشور شان به طور جبری اخراج می‌نمایند، که مثال واضح آن اخراج اجباری مهاجرین افغان از سوی کشورهای همسایه خصوصاً پاکستان، ایران و ترکیه می‌باشد که در سال جاری تقریباً بی سابقه بوده است. طوریکه دولت پاکستان در طرحی اعلام داشت که همه پناهجویان فاقد مدرک قانونی که تعداد آنها حدود 1.73 میلیون تن تخمین زده شده است.⁸ دستور داده تا ماه نوامبر سال جاری که اخیراً بر اساس گزارش‌ها گفته می‌شود تا 29 فبروری سال جدید میلادی تمدید شده، این کشور را ترک کنند. براساس گزارش سرقونسل امارت اسلامی در کراچی پاکستان در جریان یک هفته، گاهی بیشتر از 800 مهاجر افغان بازداشت شده اند. همچنان نمایندگان امارت اسلامی در سفارت افغانستان در اسلام آباد، از بازداشت کسانی که دارای مدارک قانونی نیز می‌باشند تأیید نموده،⁹ افزوده اند که چندین نفر از مهاجرین افغان پس از دستگیری به شکل مرموز از سوی پولیس پاکستان کشته شده اند و عده‌ی هم آزار و اذیت گردیدند. به هر حال با آنکه صدها مهاجر از طریق مرزها روزانه از پاکستان وارد خاک افغانستان می‌شود، اما تعداد مهاجرین اخراج شده از سوی حکومت مؤقت پاکستان در دو ماه پسین حدود 500 هزار تن گزارش شده است.¹⁰

همچنین اتباع افغانستان بیشترین گروه مهاجران ساکن در جمهوری اسلامی ایران را تشکیل می‌دهد. و بر اساس گزارش سازمان ملل تعداد مهاجرین افغان در این کشور به 4.5 میلیون می‌رسد، اما مقامات دولتی ایران تعداد مهاجرین افغان در این کشور را از 5 میلیون تا 6 میلیون گفته اند. با این حال در نیمه اول سال 2023 میلادی حدود 710 هزار مورد خروج از ایران به افغانستان ثبت شده است که در این میان حدود 310 هزار آن اخراج اجباری بوده و 400 هزار آن بازگشت ارادی گفته شده است.¹¹ نا گفته نباید گذاشت که مهاجرین افغانستان در ایران از آزار و اذیت و شکنجه جسمی و روحی به دور نبوده و در سال جاری رسانه‌ها ده‌ها مورد از اذیت و آزار مهاجرین افغان در جمهوری اسلامی ایران خبر داده اند.

کشور ترکیه نیز در سه ماه نخست سال 2023 میلادی حدود 3 هزار پناه جوی افغان را به طوری اجباری اخراج نموده بود. پیش از این تعداد مهاجرین اخراج شده از ترکیه در سال 2022 میلادی به 55 هزار تن می‌رسید که نظر به گزارش رسانه‌های داخلی افغانستان مهاجرین اخراج شده از ترکیه از لت و کوب و بازداشت پولیس این کشور شکایت داشتند.

نا گفته نباید گذاشت از زمان تهاجم اتحاد جماهیر شوروی سابق به افغانستان مهاجرین این کشور همواره از سوی کشورهای همسایه مورد آزار و اذیت قرار گرفته اخراج جبری داده شده اند.

وضعیت مهاجرین پس از برگشت به افغانستان

ممکن است در افغانستان تا کنون برخی از عوامل مهاجرت باقی بوده باشد. اما نمی شود وضعیت ناگوار و اهانت بار مهاجرین افغان در بیرون از کشور و رفتار نادرست و ناشایست کشورهای مقصد با مهاجرین افغان را با بودن یا برگشت به کشور قابل مقایسه خواند.

لازم به ذکر است که بررسی و درج وضعیت تمام مهاجرین افغان که از کشورهای مقصد در این دو سال اخیر به کشور برگشتند که نظر به ارقام ارائه شده از سوی وزارت امور مهاجرین از شروع کار امارت اسلامی به قدرت تا 24 عقرب سال جاری خورشیدی به 2 میلیون و 654446 تن می رسد،¹² شاید در یک تحقیق وسیع تری ممکن باشد. اما در مورد برخی از زوایای زندگی مهاجرین برگشت داده شده از پاکستان در خلال دو ماه اخیر را می شود اینگونه بیان کرد؛ همان طوری که در بالا تذکر داده شد در دو ماه پسین حدود بیش از نیم میلیون مهاجر به شکل فضیحانه‌ی از پاکستان برگشت اجباری داده شده اند که برخی در این میان بیش از چهل سال کمتر یا بیشتر آنجا سکونت داشتند. اما بدون هیچ امکانات یا امکانات نهایت جزئی با اطفال و خانواده‌ها برگشت داده شده اند که نظر به گزارش‌ها در ده یا پانزده روز اول اخراج مهاجرین به شکل گروهی، مهاجرین از وضعیت ناگوار و اسفناکی در مرز دیورند برخوردار بودند که گفته می شود حتی اطفال از نزد خانواده‌ها مفقود گردیده بود و مهاجرین به هیچ امکانات ابتدائی دسترسی نداشتند.¹³ اما اکنون نظر به زحمات و تلاش‌های امارت اسلامی، نهادها و مؤسسات خیریه داخلی و خارجی اکنون مهاجرین در کمپ‌ها از وضعیت نسبتاً نورمال برخوردار می باشند. هرچند تا کنون تلاش شده است بعضی از نیازهای مهاجرین از قبیل خیمه، کمپل، البسه و مواد خوراکی به شکل پخته یا خام، برآورده شده به تعدادی زمین نیز توزیع شود. اما نظر به اینکه مهاجرین زمستان سردی را در پیش رو دارند، نظر به اظهارات عینی شاهدان، نیاز به همکاری‌های جدی تری احساس می شود، زیرا تنها با لباس زمستانی و کمپل زیر خیمه برای مهاجرین سخت می نماید که بدون بخاری، چوب و دیگر وسائل گرم کن زمستان را سپری کنند.¹⁴ از سوی دیگر آن عده مهاجرین که بیشتر از ده سال با فامیل زندگی را در بیرون از کشور گذرانند، قسماً جایی به رفتن ندارند، بنابراین نیاز است دولت امارت اسلامی با جذب همکاری از مؤسسات خارجی و داخلی در فکر خانه و مکان مناسب زندگی برای آن عده افراد باشد. در اخیر این مبحث به این نتیجه می رسیم که وضعیت مهاجرین برگشت کننده از خارج در افغانستان، شاید در ابتدا نسبتاً با چالش‌های روبرو شوند اما حد اقل می شود گفت به خانه اصلی خود بر می گردند و همچنین امارت اسلامی و نهاد‌های خیریه و کمک رسان تلاش نهایی خود را جهت همکاری به آنها به خرچ خواهند داد.

پالیسی امارت اسلامی نسبت به مهاجرین

ظاهراً پالیسی امارت اسلامی نسبت به مهاجرین افغان مهربانانه و دلسوزانه بوده، از ابتدای کار تا کنون همواره از شهروندان خواسته کشور را ترک نکنند و همچنین از افغان‌های که در بیرون از کشور به سر می‌برند خواسته است، به کشور برگردند.¹⁵ از سوی هم از طرف امارت اسلامی به وزارت صنعت و تجارت و سایر وزارت‌ها و ادارات مربوطه، هدایت داده شده است تا تسهیلات لازم را برای تاجران، سرمایه‌گذاران و صنعت کاران عودت‌کننده فراهم نمایند. از سوی دیگر مسؤولین امارت اسلامی در سفرهای که به کشورهای همسایه داشته‌اند با مقامات آن کشورها در مورد وضعیت مهاجرین صحبت نموده، ضمن اطمینان به عدم دست داشتن مهاجرین افغان در مشکلات و بی‌ثباتی کشورهای همسایه، خواهان رفتار مناسب آنها با مهاجرین افغان شده‌اند.

اما کشورهای همسایه علی‌رغم خواست‌های مکرر امارت اسلامی نسبت به رفتار مناسب آنها به مهاجرین افغان، هر کدام از اخراج اجباری و آزار و اذیت مهاجرین افغان ابا نورزیده، دست به اخراج اجباری و آزار و اذیت آنها زدند. طوریکه در این اواخر دولت پاکستان ضمن اخراج اجباری مهاجرین تمام اموال و ملکیت‌های مهاجرین افغان را که بعضی تا 40 سال یا بیشتر از آن در پاکستان سکونت داشتند مصادره نموده و اجازه انتقال ارز به ارزش بیشتر از 50 هزار افغانی را به آنها نداده است. با این حال بعد از تصرف قدرت از سوی امارت اسلامی در افغانستان روند اخراج مهاجرین افغان از کشورها به خصوص کشورهای همسایه تشدید یافته است.¹⁶ در این میان می‌شود اخراج، لت و کوب و بازداشت مهاجرین افغان در سال جاری را در تاریخ کشور و تعامل با مهاجرین افغان کم سابقه خواند.

با آنکه افغانستان اکنون با مشکلات زیادی مواجه است و برگشت سیل آسای مهاجرین به کشور نیز کم سابقه می‌باشد، اما امارت اسلامی جهت همکاری با مهاجرین اخراج شده از کشورهای همسایه به خصوص پاکستان از هیچ نوع تلاشی دریغ نورزیده است. قرار گزارشاتی که ما به آن دست یافتیم از سوی امارت اسلامی و مؤسسات خیریه در ابعاد مختلف اعم از مواد غذایی، البسه و... به مهاجرین کمک شده است همچنین برای رفع نیازهای مهاجرین کمیته‌ها ایجاد شده است تا در امور مختلف چون کمیته کاریابی به مهاجرین و اجد شرایط، ارائه خدمات به آنها و ضرورت‌های دیگر تشکیل شده است. بدون شک این کار نسبت به مهاجرین مثبت ارزیابی می‌شود و حتی می‌توان استقبال و رسیده‌گی امارت اسلامی نسبت به مهاجرین اخراج شده از کشورهای همسایه به خصوص از پاکستان را از سال‌ها بدینسو از حیث عمل بی سابقه خواند.

نتیجه

شاید عمده‌ترین توجه جهت همکاری به مهاجرین و یا برگشت آن‌ها به کشور، برداشتن عوامل مهاجرت در یک کشور باشد. اما در افغانستان هر نظامی که رویکار آمده تلاش کرده است پالیسی نرمی را نسبت به مهاجرین اتخاذ نماید و لکن اغلب نتوانسته اند عوامل مهاجرت را رفع و زمینه عودت اتباع این کشور را فراهم نمایند.

اما نظر به موارد فوق امارت اسلامی در تنفیذ پالیسی خویش نسبت به امور مهاجرین جدی به نظر می‌آید. بنابراین امید می‌رود که امارت اسلامی با دوام این پالیسی و برداشتن کلیه عوامل مهاجرت در کشور، زمینه برگشت مهاجرین را مهیا نماید.

پیشنهادات

با توجه به مشکلات فوق جهت جلوگیری از فاجعه انسانی و نجات افغان‌ها از وضعیت بحرانی کنونی پیشنهادات ذیل را در دو سطح خارجی و داخلی مطرح می‌نماییم:

خارجی

- مهاجرین افغان به هیچ صورت نباید از سوی کشورهای مقصد ابزار فشار سیاسی قرار گرفته به دلیل تیره‌گی روابط دو جانبه سیاسی میان افغانستان و کشورهای همسایه، مهاجرین اخراج اجباری، لت و کوب و یا بازداشت شوند.
- هرچند جنگ و ناامنی که از عوامل عمده مهاجرت افغان‌ها به بیرون از کشور پنداشته می‌شود در حال حاضر متوقف و رو به بهبودی است، اما مشکلات فراوان دیگری چون فقر و بیکاری وجود دارد که سبب می‌شوند تا افغان‌ها به بیرون از کشور هجرت کنند. بنابراین ضرورت است کشورهای همسایه در مورد تحمل مهاجرین افغان پالیسی و سیاست‌های خویش را بازنگری کنند.
- اخراج اجباری مهاجرین افغان، آزار و اذیت و بازداشت آنها از سوی کشورهای همسایه روابط حسن همجواری میان کشورها و افغانستان را به مخاطره انداخته، میان ملت‌ها حس بدبینی را تشدید و در نتیجه روابط سنجیده دیپلماتیک را متاثر می‌سازد.
- کشورهای همسایه در اعطای کارت مهاجرت به مهاجرین نباید سخت‌گیری کنند. زیرا در بعضی از کشورها چون پاکستان، بعضی از مهاجرین بعد از گذشتادن چهل سال در آن کشور با رفتار نادرست پولیس این کشور روبرو شده به طور اجباری اخراج گردیدند.

[D8%A7%D9%87%20%DA%AF%D8%B0%D8%B4%D8%AA%D9%87%20%D8%A8%DB%8C%D8%B4%20%D8%A7%D8%B2.%D8%B1%D8%A7%20%D8%AC%D8%D8%AC%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D9%8B%20%D8%A7%D8%AE%D8%B1%D8%A7%D8%AC%20%D8%B4%D8%AF%D9%87%20%D8%A7%D9%86%D8%AF.](https://diaran.ir/12335/%D8%A2%D8%AE%D8%B1%DB%8C%D9%86-%D8%A2%D9%85%D8%A7%D8%B1-%D9%85%D9%87%D8%A7%D8%AC%D8%B1%D8%AA-%D8%A7%D8%B2-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7/)

11. رزگار سلیمی، آخرین آمار مهاجرت از افغانستان به ایران، 29 سنبله 1402 ه.ش؛ لینک:

<https://diaran.ir/12335/%D8%A2%D8%AE%D8%B1%DB%8C%D9%86-%D8%A2%D9%85%D8%A7%D8%B1-%D9%85%D9%87%D8%A7%D8%AC%D8%B1%D8%AA-%D8%A7%D8%B2-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7/>

12. وزارت امور مهاجرین، آمار عودت کننده ها؛ لینک: <https://morr.gov.af/dr>

13. حضرت نبی زاده، مسؤول نهاد خیریه نجم در ولایت ننگرهار و کمپ مهاجرین اخراج شده از سوی پاکستان.

14. عبدالفتاح جواد، مسؤول عمومی نهاد خیریه احساس، یکتن از شاهدان عینی از وضعیت مهاجرین.

15. امارت اسلامی افغانستان؛ اعلامیه امارت اسلامی در رابطه...، 9 غزب سال 1402 ه.ش، لینک:

<https://www.alemarahdari.af/announcement/>

16. تابناک: تخریب خانه های مهاجران افغان، 8 قوس سال 1402 ه.ش؛ لینک:

<https://www.tabnak.ir/fa/news/1207342/%D8%AA%D8%AE%D8%B1%DB%8C%D8%A8-%D8%AE%D8%A7%D9%86%D9%87-%D9%85%D9%87%D8%A7%D8%AC%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D9%85%D8%B5%D8%A7%D8%AF%D8%B1%D9%87-%D8%A7%D9%85%D9%88%D8%A7%D9%84-%D9%BE%D9%86%D8%A7%D9%87%D8%AC%D9%88%DB%8C%D8%A7%D9%86>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش های دقیق و بی طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی ها در افغانستان و منطقه فعالیت می کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com info@csrskabul.com

وب سایت: www.csrskabul.net - www.csrskabul.com

 : +93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrskabul.com

info@csrskabul.com